ПРОГРАМА
розвитку кафедри фізичної географії та геоекології географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2022-2027 рр.

Зміст програми розвитку кафедри фізичної географії та геоекології визначається Стратегічним планом розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка що розробляється на виконання вимог законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту», а також постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження порядку та критеріїв надання закладу вищої освіти статусу національного, підтвердження чи позбавлення цього статусу».

Наразі, Стратегічним планом розвитку визначено дев'ять основних напрямів розвитку, які є взаємопов'язаними і для реалізації завдань за якими необхідна взаємодія адміністрації, структурних підрозділів, працівників і здобувачів освіти, а також їх громадських об'єднань: освітній процес; дослідження та інновації; міжнародне співробітництво; інформатизація; формування суспільних цінностей; розвиток людського потенціалу; управління університетом; створення, реконструкція та утримання основних фондів; фінансове забезпечення (*https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/development-strategic-plan.pdf)*.

Визначальними стратегічними орієнтирами напрямів розвитку кафедри при розробці програми визначено: людиноцентричність, комунікацію, профорієнтацію.

ПРОГРАМНІ ТЕЗИ

Історія кафедри фізичної географії та геоекології розпочинається з тридцятих років 19-го сторіччя, коли на філософському факультеті університету Святого Володимира було засновано кафедру фізики та фізичної географії. Як самостійна кафедра фізичної географії була організована 1891 р. за ініціативи визначного фізико-географа проф. П.І. Броунова - автора першого у Російській імперії підручника з фізичної географії.

Важливий етап в історії кафедри розпочався з 1956 р., коли її очолив чл.-кор. НАН України, професор О.М. Маринич. Під його керівництвом співробітники кафедри розробили схему фізико-географічного районування України, розпочали картографування її ландшафтів, була заснована ґрунтознавча експедиція, що проводила дослідження в Україні, Сибіру, Казахстані.

Наступник і учень О.М. Маринича, професор П.Г. Шищенко завідував кафедрою з 1971 по 1995 рр. За його ініціативи були розгорнуті прикладні ландшафтознавчі дослідження з обґрунтування проектів містобудівництва, рекреаційних зон, меліоративних систем, природоохоронних територій.

Свою сучасну назву кафедра отримала 1995 р. при реорганізації кафедри фізичної географії та раціонального природокористування та кафедри екології у дві кафедри - кафедру географії України й кафедру фізичної географії та геоекології.

Кафедру фізичної географії та геоекології очолив чл.-кор. НАН України, доктор геогр.н., професор Михайло Дмитрович Гродзинський. Під його

керівництвом створено наукову школу ландшафтної екології, організовано висококваліфікований склад членів кафедри, засновано ОПП «Транскордонне екологічне співробітництво» та «Геоекологія». Остання, наразі, модифікована в ОПП «Геоекологія та екосистемні послуги». Кафедра дещо змінила свої пріоритети у навчальній і науковій роботі, а саме, відбулось підсилення екологічної і гуманістичної складових у вивченні просторових систем, широкого залучення для цього набули геоінформаційні технології, методи математичного моделювання, міжнародного співробітництва. Передчасна смерть Гродзинського М.Д. спричинила необхідність ініціації процедури обрання завідувача кафедрою.

2010-2011 рр. та з серпня 2022 року обов'язки завідувача кафедри виконує професор, доктор геогр.н. Віктор Миколайович Самойленко.

Наразі, кафедра є провідною в Україні освітньою установою з підготовки геоекологів, фахівців зі сталого розвитку, управлінців довкіллям, організаторів екосистемних послуг, експертів з СЕО та ОВД, професіоналів з транскордонного природоохоронного співробітництва, охорони природи. Має бажання й потенціал долучитись до програм і проектів відновлення України, впровадження європейського та українського Зеленого курсу.

Кафедра є базовим структурним підрозділом географічного факультету, що проводить навчально-виховну і навчально-методичну діяльність, здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за певними напрямами відповідно до мети, головних завдань та Політики в сфері якості освітньої діяльності КНУ імені Тараса Шевченка.

На листопад 2022 року професорсько-викладацький склад кафедри: 1 доктор наук (проф. В.М. Самойленко); 7 кандидатів наук (доц. Л.Ф.Білоус, доц. Н.П.Гавриленко, доц. І.О.Діброва, доц. В.М.Михайленко, доц. Н.П.Корогода, доц. Д.В.Свідзінська, ас. Є.Ю.Циганок). Штатні викладачі - 7 осіб, 1 сумісник. Наразі, професорсько-викладацький склад кафедри працює на 4,7 ставки та має нерозподілену ставку завідувача кафедри. Навчально-допоміжний персонал - 5 працівників. Співробітники навчально-наукової лабораторії екології ландшафту - 3 особи.

1. Пріоритетні напрями роботи кафедри

Зважаючи на вищеозначені передумови розробки програми, пріоритетними завданнями з впровадження напрямів Стратегічного плану розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка визначено:

- **популяризацію освітніх програм та зростання авторитету кафедри на ринку освітніх послуг, в науково-дослідному, професійному середовищах для якісного набору студентів.** Важливими показниками якості набору є свідомий вибір абітурієнта та рівень його мотивації до вибраної спеціальності та освітньої програми, що під час вступу визначається пріоритетністю заяв. Частка заяв з високим пріоритетом тісно корелює з кількістю абітурієнтів що рекомендуються до зарахування на бюджетні місця. Мотивований абітурієнт - в майбутньому хороший студент, який, потрапляючи в професійне середовище професорсько-викладацького складу факультету й кафедри, зростає у конкурентоспроможного фахівця, що

обов’язково віднайде свою професійну нішу на ринку праці. Такий студент та фахівець є основою самореклами кафедри, кваліфікації її професорсько-викладацького складу та її освітніх програм. Рівень навчально-методичного забезпечення освітнього процесу визначається обізнаністю членів кафедри в питаннях освітніх та наукових інновацій й досвіду впровадження результатів навчання в світі та Україні. В зв’язку з зазначеним, важливими задачами для кафедри є: 1) континуальне зростання рівня професіоналізму колективу кафедри, шляхом створення умов для навчання, самоосвіти, стажування, міжнародної наукової та освітньої співпраці, професійного зростання викладача; 2) результативна профорієнтаційна робота;

- **підготовку висококваліфікованих конкурентоспроможних на ринку праці фахівців** у сферах геоекологічних досліджень, транскордонного екологічного й природоохоронного співробітництва, організації та маркетингу екосистемних послуг, відновлення довкілля, ландшафтного планування, збереження біорізноманіття, розбудови зеленої інфраструктури міст та регіонів в розрізі освітніх програм кафедри за спеціальностями 106 - Географія ОПП «Транскордонне екологічне співробітництво», «Природнича географія» ОНП «Природнича географія» та 103 - Науки про Землю ОПП «Геоекологія та екосистемні послуги». Пріоритетною задачею підготовки студента є створення комфортного освітньо-наукового середовища. Зокрема, шляхом: підготовки підручників, навчальних посібників, методичних видань, інформаційно-комунікаційних освітніх платформ; застосування геоінформаційних, мультимедійних, інформаційно-мережевих та інших сучасних технологій у навчальному процесі; впровадження результатів науково-дослідної роботи у навчальний процес; залучення студентів до наукової роботи, освітньо-наукових форумів, конгресів, конференцій.
- **розвиток і впровадження дуальної освіти.** В положенні про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (наказ №716-32 від 31 серпня 2018 року) в пункті 3.1. зазначається про те що навчання в Університеті може здійснюватися за такими формами: інституційна (очна, заочна, дистанційна); індивідуальна; дуальна. Дуальна форма освіти передбачає поєднання навчання у закладах освіти із навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації на основі відповідних договорів. В зв’язку з цим пріоритетним завданням є ситуаційна модифікація та адаптація складу, розміру та змісту освітніх програм. В склад ОПП та ОНП варто впроваджувати об’ємні за кредитним розміром складові (практики), в розрізі яких студент матиме можливість застосовувати набуті під час навчання в аудиторіях університету компетенції та вміння для вирішення конкретних практичних задач на робочому місці. Для впровадження дуальної форми освіти потрібні реальні домовленості про співпрацю з роботодавцями зі змісту та особливостей виконання освітніх програм, що покладені в основу меморандумів, угод та договорів. Планується організація системної роботи над такими питаннями. Наразі, кафедра розпочала плідно взаємодіяти з цих

питань з Асоціацією професіоналів довкілля, працює над налагодженням такої співпраці з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів;

- **популяризацію результатів науково-дослідної та педагогічної роботи кафедри** шляхом публікаційної активності й проведення наукових та науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів з актуальних науково-дослідних, науково-прикладних та освітніх проблем;
- **міжнародне співробітництво кафедри в освітній та науковій сферах**, зокрема, створення можливостей для викладачів, аспірантів, студентів зі стажування у провідних закордонних університетах і наукових установах, участі в міжнародних науково-дослідних проектах та програмах, публікації результатів наукових досліджень у фахових періодичних виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах (Scopus та Web of Science). Також, вивчення потенційних можливостей транскордонної міжнародної наукової й освітньої співпраці кафедри в розрізі екорегіонів та єврорегіонів, учасниками яких є Україна. Така міжнародна співпраця є надважливою для розвитку кафедральних ОПП "Транскордонне екологічне співробітництво", ОНП "Транскордонне природоохоронне співрообітництво. Для налагодження студентського міжнародного співробітництва важливим є впровадження до складу дисциплін з підготовки магістрів розділів щодо навичок написання наукових статей у міжнародних наукових виданнях під егідою Elsevier, Springer, Willey, Copernicus тощо, навчання написанню проектних пропозицій та подання грантових заявок у рамках програм Horizont Europa, NATO, DAAD, DFG, Вишеградський фонд, Франкофонія та інших.
- **цифралізацію роботи кафедри**, зокрема, створення інформаційної системи документації, документообігу, профорієнтації та комунікації «Кафедра фізичної географії та геоекології».

2. Навчальна та навчально-методична робота

Якість навчальної та навчально-методичної роботи кафедри визначається особливостями формування навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, створення і впровадження нових підходів до викладання. Виконання цієї роботи передбачає низку заходів та процедур, які безпосередньо позначаються на якості освіти, визначають компетентність та конкурентоздатність випускників освітніх програм кафедри. Зокрема:

- заходів з континуального оновлення освітніх програм, навчальних планів та робочих навчальних програм з урахуванням результатів акредитації, моніторингу та рекомендацій стейкголдерів, у відповідності до сучасних запитів ринку праці та здобувачів вищої освіти;
- процедури формування складу освітніх програм кафедри, змісту їх компонент, робочих програм навчальних дисциплін, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з дисциплін, що визначаються обізнаністю членів кафедри в питаннях освітніх та наукових інновацій та досвідом впровадження результатів навчання в Україні та світі. В зв'язку із

зазначеним, важливою задачею для організації якісної навчальної та навчально-методичної роботи є створення умов для підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників на регулярній основі, їх участі в предметних форумах, круглих столах, конференціях та ін. Кафедра зініціювала укладання меморандуму (4.10.2022) про співпрацю Київського національного університету імені Тараса Шевченка з Асоціацією професіоналів довкілля України. Кафедра і факультет отримали можливість активно долучатись до різноманітних тематичних форумів та подій, до роботи професійних комітетів Асоціації (з міжнародної природоохоронної взаємодії, СЕО та ОВД, управління відходами, охорони атмосферного повітря, охорони водних ресурсів), платформи із зеленого відновлення України, курсів підвищення кваліфікації (безоплатно та на пільгових умовах), сертифікованих програм підготовки фахівців що організовує Асоціація професіоналів довкілля України;

- важливим завданням в організації навчальної та навчально-методичної роботи кафедри є організація освітніх систем робочих програм (ОСРП) навчальних дисциплін в розрізі ОПП та ОНП кафедри. Кафедра забезпечує проведення занять з понад 60 навчальних дисциплін на географічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Організація ОСРП передбачає континуальну ревізію змісту робочих програм навчальних дисциплін для забезпечення високої якості навчання й виключення ймовірності дублювання їх контенту, а отже і змісту відповідних дисциплін;
- визначальним стратегічним пріоритетом Київського національного університету імені Тараса Шевченка є забезпечення високої якості освітніх програм та рівня надання освітніх послуг. До числа основних індикаторів успішності впровадження цього пріоритету є рівень задоволеності здобувачів освіти всіх рівнів освіти. Тому, вбачається потреба створення систем зворотного зв'язку між учасниками освітнього процесу, що є важливими з точки зору організації навчальної та навчально-методичної роботи кафедри. Формами такого зв’язку можуть бути зустрічі проектних груп освітніх програм з навчально-методичних питань зі студентами та різноманітні тематичні опитування;
- покращення навчально-методичного забезпечення освітніх компонент, шляхом підготовки та видання викладачами підручників, посібників, навчально-методичних комплексів, в тому числі електронних навчальних видань. Публікування навчально-методичних праць на інформаційних ресурсах Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Впровадження викладачами кафедри в навчальний процес підручників, навчальних посібників та монографій підготовлених іноземними мовами, передусім англійською, для забезпечення можливостей інтеграції в світовий освітній та науковий простір;
- запрошення для читання публічних лекцій для студентів кафедри відомих вчених з провідних українських і зарубіжних університетів, науково-дослідних інститутів природничо-географічного профілю;

- організація навчальних та виробничих практик студентів кафедри в профільних установах, організаціях, на підприємствах;
- підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Забезпечення підготовки аспірантів та докторантів для посилення кадрового потенціалу кафедри.

3. Наукова робота та міжнародні зв'язки визначаються:

- подальшим розвитком наукової школи регіональних природничо-географічних досліджень, яка сформувалась на основі наукового та науково-педагогічного доробку викладачів та співробітників природничо-географічних кафедр географічного факультету, серед яких вагоме місце обіймала кафедра фізичної географії та геоекології. Фундатором і керівником сучасної наукової школи геоекологічних та ландшафтно-екологічних досліджень в Україні був завідувач кафедри член-кореспондент НАН України, доктор геогр.н., професор Михайло Дмитрович Гродзинський. За його ініціатив та підтримки на кафедрі проводились дослідження в галузі регіональної ландшафтної екології, оцінки та картографування антропізації ландшафтів, ГІС-моделювання просторових структур і процесів. Члени кафедри мають підґрунтя та велике бажання для розвитку наукового доробку кафедри. Наразі, вбачається необхідність наукового пошуку з прикладних напрямків наукових досліджень та наукових інновацій для впровадження Зеленого курсу Європи та України й Плану Відновлення України (Лугано, 2022) спрямованого на прискорення стійкого еколого-економічного зростання. В 2022 році Національниим інститутом стратегічних досліджень України запропоновано аналітичну доповідь про Європейський зелений курс і кліматичну політику України. Реалізація Зеленого курсу - важлива складова євроінтеграції України. Єврокомісія визначила, що відбудова України має відповідати зеленому та цифровому порядку денному. В рамках Плану Відновлення України визначено перелік Національних програм для досягнення ключових результатів (їх є 17). Проєкти нацпрограми «Відбудова чистого та захищеного середовища» (їх є 76), зокрема: Національні парки для людей; Відновлення дикої природи України; Впровадження Єдиної екологічної платформи «ЕкоСистема» загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації та її мережі; Оцінка шкоди і збитків довкіллю та потреб на відновлення довкілля внаслідок російської збройної агресії; Створення мережі екодуків (біопереходів) в Україні; Відновлення лісів та збалансований розвиток лісового господарства; Відновлення пошкоджених та зруйнованих об'єктів поводження з відходами, а також розбудова нових об'єктів для остаточного видалення непереробленних відходів, утворених внаслідок військових дій; Впровадження концепції екосистемних послуг; Долучення передових українських та іноземних вчених для розробки інноваційних методів та підходів для відновлення забруднених територій та подальше їх застосування; Комплексне збереження водно-болотних угідь в

районах річкових басейнів. Пілотне впровадження позитивного досвіду зі збереження водно-болотних угідь; Оцінювання використання екосистемних послуг галузями економіки України та запровадження системи еколого-економічного обліку; Пілотні проекти застосування екосистемних послуг в гідроенергетиці, лісовій галузі тощо, а також покомпонентні проекти робіт з відновлення екосистемних послуг; Ренатуралізація територій пошкоджених під час бойових дій та розширення екомережі; Створення ландшафтної програми України та ін. (https://recovery.gov.ua/project/program/re-build-clean-and-safe-environment);

- участю в організації та проведенні періодичних науково-практичних конференцій з проблем ландшафтної екології, започаткованих кафедрою у 2001 р. Кафедрою заплановано проведення 11.07.2023 заходу – Наукові читання з сучасної геоекології пам'яті академіка Михайла Гродзинського;
- участю в атестації наукових кадрів. Зокрема, участю членів кафедри в якості офіційних опонентів та рецензентів на захистах докторських та кандидатських дисертацій, у підготовці відгуків на автореферати дисертацій, робота членів кафедри у складі експертних та спеціалізованих вчених рад на географічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка та в інших установах;
- участю у міжнародних дослідницьких проектах. Зокрема, кафедра, наразі, долучилась до нового міжнародного науково-дослідного проекту «Співпраця щодо запобігання та пом'якшення пожеж та їх наслідків у регіоні Балтійського моря» (PreMiWaF) Проєкт об'єднує сім країн-учасників (Грузія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Україна та Швеція (координатор проекту)) і буде впроваджуватись протягом 18 місяців в країнах Балтійського регіону і Центральної та Східної Європи. Робочі групи країн-учасників планують узагальнити досвід впливу пожеж на стан довкілля і здоров'я населення, пом'якшення негативного впливу на клімат та біорізноманіття. Також вбачається можливість організації міжнародного співробітництва країн Карпатської конвенції в розрізі кафедрального освітньо-наукового проекту «Карпатська школа», фундатором і організатором якої є доц. Валерій Петрович Михайленко. В наступні роки передбачається розширення міжнародних зав'язків за рахунок залучення інших викладачів та наукових співробітників кафедри, зокрема, шляхом активізації роботи з підготовки заявок на отримання грантів для здійснення наукових досліджень та співпраці з урядовими та приватними установами й організаціями;
- публікаційною активністю. Зокрема, публікацією статей у фахових виданнях за тематикою наукових досліджень кафедри. Подання статей до видань, що входять до міжнародних наукометричних баз (Scopus та Web of Science), фахових видань України.
- Підвищення наукової кваліфікації викладачів кафедри у провідних наукових установах, університетах України та зарубіжних країн. Також за участі в українських та міжнародних форумах, конгресах, конференціях.

4. Робота зі здобувачами вищої освіти передбачає:

- організацію та керування навчальними та виробничими практиками студентів-бакалаврів кафедри зі спеціальності 106 «Географія» ОПП «Природнича географія», «Транскордонне екологічне співробітництво» й ОНП «Транскордонне природоохоронне співробітництво» та спеціальності 103 «Науки про Землю» ОПП «Геоекологія та екосистемні послуги» на регіональних базах практики, у провідних наукових, дослідних установах, у міністерствах та відомствах. Зокрема, проходження практики студентів в науково-дослідних інститутах НАН України - географії, геологічних наук, гідробіології, ботаніки; Українському гідрометеорологічному інституті ДСНС України та НАН України; Центрі аерокосмічних досліджень Землі НАН України; Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів України; Міністерстві розвитку громад та територій; Державній екологічній інспекції України; Асоціації міст України; Студії ландшафтної архітектури Коцюби; Ландшафтній компанії TERi-TORi Олени Бальжик; національному природному парку «Голосіївський»;
- забезпечення високого науково-методичного рівня проведення асистентської практики студентів магістратури та аспірантів кафедри;
- наукове керівництво викладачами кафедри курсовими, бакалаврськими та магістерськими роботами, результати яких доповідатимуться на наукових конференціях та семінарах;
- сприяння участі студентів кафедри в організації та проведенні факультетських і університетських навчальних, наукових та культурно-розважальних заходів. Регулярне проведення засідань студентсько-аспірантського семінару кафедри, де заслуховуються доповіді на актуальні проблеми природничої географії та міжнародного екологічного співробітництва;
- залучення студентів до участі в наукових конференція, олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт. Керівництво викладачами кафедри науковими роботами студентів для участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- створення умов для здобувачів освіти та випускників щодо пошуку програм стажування та вакансій для працевлаштування. Зокрема, шляхом впровадження нових форм комунікації та співпраці із роботодавцями: впровадження спільних навчальних курсів; залучення представників роботодавців до підсумкової атестації; проведення лекцій, майстер-класів, тренінгів від роботодавців; проведення викладачами освітніх заходів для роботодавців.
- організацію науково-інноваційної навчальної студії (гуртка) з вивчення, ландшафтного планування та дизайну ландшафтів соціальних просторів. Активне залучення до цієї діяльності Ботанічного саду ім. акад. О.В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка як науковиого природоохоронного, освітнього і просвітницького осередку соцільного простору університету та великого міста;

- рекомендацію здібних до наукової роботи випускників магістратури до вступу в аспірантуру;
- створення спільноти «Студенти кафедри фізичної географії та геоекології» для оперативного спілкування студентів з членами кафедри;
- організація спільноти «Випускники кафедри фізичної географії та геоекології» для оперативного спілкування та налагодження професійної співпраці та використання потенціалу цієї групи для працевлаштування студентів кафедри та для профорієнтаційної роботи.

6. Робота зі абітурієнтами, це:

- популяризація освітніх програм, підготовку за якими забезпечує та планує забезпечувати кафедра фізичної географії та геоекології, а саме ОПП «Транскордонне екологічне співробітництво», впроваджуваної з 2023 р. ОПП «Геоекологія та екосистемні послуги» й нової, розробленої в 2022 р. ОНП «Транскордонне екологічне співробітництво» та «Фізична географія, геофізика та геохімія ландшафтів» для та докторів філософії шляхом створення відповідного інформаційного ресурсу. Пріоритетом є створення інформаційно-пошукової та інформаційної системи кафедри, що мають бути орієнтовані на взаємодію з потенційними абітурієнтами як в межах періоду інформування й профорієнтаційної діяльності (інформаційний етап), так і до останнього етапу вступної кампанії (подання оригіналів). Зазначені інформаційні системи мають бути континуально діючими і зорієнтованими на якісний набір студентів;
- організація: зустрічей викладачів кафедри зі старшокласниками та вчителями географії; виступів з лекціями у гімназіях, ліцеях та інших загальноосвітніх навчальних закладах Києва та обласних центрів. Профорієнтаційна робота з учнями та науковими керівниками учасників Всеукраїнського конкурсу-захисту наукових робіт МАН, міського та всеукраїнського етапів олімпіади з географії;
- участь викладачів кафедри в організації та проведенні днів відкритих дверей на географічному факультеті, а також у роботі журі різного рівня олімпіад з географії. Залучення до цієї роботи студентів і аспірантів кафедри;
- підтримка ефективного зв’язку з випускниками кафедри для врахування їх думок про особливості підготовки фахівців на кафедрі і факультеті, а також для поширення інформації про кафедру, географічний факультет і університет, популяризації університетських цінностей і традицій.
- широке поширення інформації про діяльність кафедри на сайті кафедри; факультету, в засобах масової інформації, у соціальних мережах.

7. Успішні умови реалізації програми

Основні умови успішного здійснення програми розвитку кафедри фізичної географії та геоекології полягають у:

- перемозі України;
- впровадженні стратегічних орієнтирів програми розвитку, а саме: людиноцентричність, комунікація, профорієнтація;
- застосуванні концепції «освіта протягом життя» (life long learning) і побудові індивідуальної траєкторії освітнього розвитку особистості викладача та студента;
- науковому векторі на Зелений курс та Відновлення України;
- освітньому векторі на дуальну освіту;
- ефективній кадровій політиці, використанні потенціалу науково-педагогічних кадрів, створення умов для їх професійного зростання;
- врахуванні викладачами та співробітниками кафедри світового досвіду наукової та навчально-методичної роботи;
- підтримці ініціатив кафедри керівництвом факультету та університету;
- відповідному бюджетному фінансуванні.

Програму розвитку кафедри фізичної географії та геоекології географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка підготувала доцент кафедри, кандидат географічних наук, Білоус Людмила Федорівна

Обговорено та прийнято за основу ухвалою кафедри фізичної географії та геоекології (витяг із протоколу засідання кафедри № 5 від 25 листопада 2022 р.).

Доцент кафедри фізичної географії та геоекології
кандидат географічних наук Людмила БІЛОУС

Декан географічного факультету Сергій ЗАПОТОЦЬКИЙ